

Israel: Verneplikt og reservisttjeneste

- Er det obligatorisk verneplikt i Israel?
- Hvor lang er vernepliktstjenesten?
- Er det straffbart å nekte militærtjeneste?
- Kan man reise utenlands når man er i vernepliktig alder?
- Er det obligatorisk reservisttjeneste i Israel?
- Er det straffbart å nekte reservisttjeneste?

Er det obligatorisk verneplikt i Israel?

Det er obligatorisk verneplikt for både menn og kvinner i Israel. Det finnes lovfestede unntak for kvinner tilhørende følgende kategorier (Defense Service Law 1986, paragraf 39-40):

- mor til et barn
- en gravid kvinne
- en gift kvinne
- kvinner med religiøs overbevisning
- kvinner med særskilte diettregler
- kvinner som ikke kan bruke motoriserte transportmidler under Sabbaten

Det finnes i praksis også unntak for ultraortodokse jødiske menn (haredi) som studerer ved en yeshiva (jødisk ortodokst lærested), og for arabiske israelere, kristne og beduiner. Fritak for yeshiva-studenter er imidlertid svært kontroversielt, og saken har vært gjenstand for politisk debatt og domstolsbehandling over en årrekke (Levush 2014; 2019, s. 2-5; Navot 2024; Sharon 2024a; 2024b; Sokol 2024b).

Israels høyesterett besluttet i 2017 at fritak for yeshiva-studenter er diskriminerende og i strid med loven. Uenighet har imidlertid vedvart mellom Israels statsadvokat og Høyesterett på den ene siden, og deler av regjeringen og parlamentet på den andre, og i løpet av årene som har gått siden 2017, har

yeshiva-studentene i praksis fremdeles hatt fritak. Den 25. juni 2023 vedtok regjeringen så en resolusjon som instruerte rekrutteringsansvarlige i det israelske forsvaret (IDF) om at 'ingen prosedyrer skulle iverksettes for å rekruttere yeshiva-studenter' før mars 2024 (Sharon 2024c).

Denne perioden har utløpt, og yeshiva-studentenes midlertidige fritak opphørte i prinsippet fra 1. april 2024 (Sharon 2024b; Greene 2024). Høyesterett besluttet å stanse pengeoverføringene til studenter i vernepliktig alder ved landets yeshivaer fra denne datoen (Sokol 2024a; Navot 2024; Sharon 2024c). Statsadvokatens syn er at det fra og med 1. april 2024 ikke er noen juridiske hindre for at IDF kan kalle inn yeshiva-studenter som ikke allerede har fått fritak for militærtjeneste (Sharon 2024c; Rabinowitz 2024).

For å imøtekomme domstolens krav om en avklaring av saken, har regjeringen oversendt et lovforslag til Knesset som går ut på å senke alderen for fritak for yeshiva-studenter fra 26 til 21 år. Forslaget er ment å være midlertidig i påvente av en gjennomgang av hele loven om verneplikt, som også vil ta stilling til en gradvis innføring av verneplikt for alle Haredi-jøder (Shpigel & Hauser Tov 2024). Lovforslaget ble behandlet og vedtatt med knapp margin i en første behandlingsrunde i Knesset 11. juni 2024 (Shpigel & Hauser Tov 2024). Lovforslaget skal sendes videre til forsvars- og utenrikskomiteen for en andre og tredje høring før det kan implementeres. Det er ventet at dette vil ta tid, og at flere parlamentsmedlemmer vil komme med endringsforslag, hvilket betyr at enn så lenge har ortodokse jøder i praksis fortsatt fritak for militærtjeneste (Sokol & TOI staff 2024).

Fritak for israelske arabere har også vært oppe til diskusjon, men dette har ikke vært like kontroversielt (Levush 2019, s. 1, 6). Per i dag kan alle verve seg på frivillig basis. Reglementet for frivillig vernepliktstjeneste er å finne i paragraf 17 i Defense Service Law (1986).

Loven er ellers i samsvar med internasjonal rett når det gjelder fritak for pasifister. En offentlig nemnd (samvittighetskomité) vil avgjøre søknad om fritak av samvittighetsgrunner (Kra-Oz 2021). Likeledes vil personer med psykiske lidelser få fritak.

Ifølge IDF fikk 12 prosent av rekruttkandidatene i 2020 fritak på grunn av psykiske lidelser. Det er antatt at flere av disse hadde fått en legeerklæring på falskt grunnlag for å slippe tjenesten (Kra-Oz 2021).

Rundt en tredjedel av vernepliktige menn får fritak fra tjenesten, ifølge IDF (Ahronheim 2020). I tillegg dropper rundt 15 prosent av innrullerte menn ut av tjenesten før tiden. Det betyr at bare om lag halvparten av alle menn i vernepliktig alder fullfører militærtjenesten. Blant kvinner er andelen som får fritak enda høyere, over 44 prosent. Hvor mange kvinner som dropper ut av tjenesten, er uklart.

Under koronapandemien i 2020-2022 økte antall militærnektere ytterligere (Shoval 2022).

Hvor lang er vernepliktstjenesten?

Lengden på vernepliktstjenesten er omtalt i Defense Service Law (1986), paragraf 15 og 16. Hvor lenge man skal avtjene normal verneplikt varierer etter kjønn, alder ved innkallelse, og om man er lege eller tannlege. Tjenestetiden har blitt regulert opp og ned i løpet av årene etter at loven ble vedtatt. Den siste oppdateringen av loven som Landinfo har funnet, er å finne i Levush 2019.

For menn er vernepliktig alder normalt 18 til 29 år. Det er unntak for leger og tannleger. De kan gjennomføre verneplikten etter fullførte studier og er derfor eldre enn andre rekrutter. En mannlig vernepliktig skal normalt gjennomføre 32 måneders tjeneste hvis han er 18-26 år, og 26 måneder hvis han er 27-29 år. Leger eller tannleger skal avtjene 26 måneders tjeneste hvis de er 30-34 år, og 14 måneder hvis de er 34-38 år. En mannlig innvandrersom har kommet til Israel etter fylte 27 år, må avtjene en periode på 20 måneder i militæret (Levush 2019, s. 2).

For kvinner er vernepliktig alder 18 til 26 år, og tjenestetiden er normalt 24 måneder. Kvinnelige leger og tannleger i alderen 27-34 år skal også tjenestegjøre i 24 måneder (Levush 2019, s. 2).

En kvinnelig lege eller tannlege som blir innkalt til tjeneste når hun er 35-38 år, skal tjenestegjøre i 12 måneder (Levush 2019, s. 2).

En kvinne som har flyttet til Israel og fått israelsk statsborgerskap etter fylte 27 år, skal tjenestegjøre i 18 måneder (Levush 2019, s. 2).

Som følge av den pågående krigen mot Hamas i Gaza, planlegger IDF å forlenge vernepliktstjenesten for både menn og kvinner (Fabian 2024). Forsvaret ønsker å gå tilbake til ordningen som gjaldt frem til 2015, der menn hadde 36 måneders verneplikt.

For kvinner planlegges det kun å øke tjenestetiden for kampsoldater og andre med spesialroller i tjenesten. Disse vil også måtte tjenestegjøre i 36 måneder, mens kvinner ellers fortsatt vil ha 24 måneders verneplikt. Endringene må godkjennes av Knesset før de kan iverksettes (Fabian 2024).

Er det straffbart å nekte militærtjeneste?

Det er straffbart å unndra seg vernepliktstjenesten med mindre man har fått fritak. Man risikerer opp til 5 års fengsel. Maksimumsstraff kan gis dersom man med

forsett utsetter seg selv eller andre for skade som hindrer en i å utføre tjenesten, jamfør paragraf 43 og 46 i Defense Service Law (1986). Straffen er ellers 2 år (Gevinski & Gohn 2024).

Personer som unndrar seg verneplikt blir i praksis dømt til kortere fengselsstraff enn det loven angir som maksimumsstraff. Etter løslatelse får de en ny dato for oppmøte til verneplikt. Om man fortsatt nekter, vil man bli dømt på nytt (Amnesty International 2023). Dersom årsaken til vernepliktsnekt er samvittighetsgrunner, vil man måtte møte i en nemnd og forklare seg (Kra-Oz 2021). Ifølge Amnesty International (2023) er det svært få som får fritak av samvittighetsgrunner, med mindre man nekter av religiøse årsaker. Det som ofte skjer er at personer som insisterer på at de er pasifister etter gjentatte fengslinger, til slutt blir erklært som ikke-stridsdyktige på grunn av psykiske lidelser (Kra-Oz 2021).

Dette ble tydeliggjort i en sak fra 2018 (The New Arab 2018), der to unge kvinner ble dømt for militærnekt. Det er uklart hvor lang dom de opprinnelig ble idømt, men de ble løslatt etter henholdsvis 115 og 118 dager. Den ene ble løslatt med begrunnelse i 'moral objections', altså at dommen ble omgjort fordi hun da fikk medhold i at hun var pasifist. Den andre fikk en lengre straff fordi hennes motiv for militærnekt ble ansett å være politisk og ikke moralsk. Hun ble imidlertid også løslatt før tiden, etter 118 dager, med den begrunnelse at hun ble ansett å være uegnet til tjeneste (unsuitability). Her er et utdrag fra artikkelen:

Zeevi was eventually released on grounds of moral objection, as a small number of army exemptions are granted due to objectors holding pacifist views. Alon however, was not granted exemption on these grounds, as her objection was deemed 'political'. She therefore received a longer jail term and was eventually released on grounds of unsuitability.

Despite both women rejecting the Israeli occupation on political grounds, the authorities only granted them exemption on grounds of 'conscience', seen as an attempt to remove their cases, and thus their voices from the political debate.

I en artikkel i The Guardian fra desember 2023 (Nechin 2023), skrevet av en som selv nektet militærtjeneste, kommer det frem at selektiv militærnekt, som for eksempel å nekte å tjenestegjøre i de okkuperte områdene, er umulig. Fritak av samvittighetsgrunner krever at man er absolutt pasifist. Det fremgår også av artikkelen at myndighetenes disiplinære reaksjoner mot militærnektene ikke er konsistente. Noen fengsles i kortere perioder, mens andre får fritak fordi de anses å ikke være i stand til å utføre pliktjenesten. Her er et utdrag fra artikkelen:

The Israeli high court of justice has ruled that while absolute pacifism is a valid reason for exemption, "selective refusal" – rejecting specific duties – is illegal. This stance, especially the refusal to serve in the occupied territories, is seen as a threat to national unity. Those few exempted on

grounds of pacifism are also restricted from discussing the occupation or Israel's politics more widely.

The IDF's handling of refusers is also not consistent. Some face trials and multiple imprisonments before being discharged by a military psychiatric board. Others, like myself, are sent directly to this board. [.....]

The main method the army uses to release refusers is by declaring them mentally unfit for service, implying that in Israel dissent is equated with insanity.

Straffereaksjoner mot personer som har nektet militærtjeneste etter 7. oktober 2023

Den mest omtalte militærnektaksaken siden starten på krigen mot Hamas 7. oktober 2023, er saken til Tal Mitnick. Han ble dømt til 30 dagers fengsel i desember 2023 da han nektet å la seg verve (Gevinski & Gohn 2024).

Mitnick ble løslatt etter 30 dager, og ble kalt inn til militærtjeneste på nytt (Al Jazeera 2023). Han uttalte til media at han fortsatt ville nekte, og var beredt på ny fengsling (Sky News 2024). Den 23. januar 2024 ble det meldt at han fikk en ny dom på 30 dager (Kampeas 2024). Han har totalt (så langt) fått en dom på 150 dager (Thakker 2024).

Le Monde rapporterte i mars i år (Lung 2024) om en kvinne som den 25. februar ble dømt til 20 dagers fengsel for å nekte militærtjeneste. Hun har senere fått forlenget sin straff, antakelig fordi hun ikke har møtt til tjeneste etter løslatelse etter den første dommen. Den 9. mai 2024 hevdet hun selv, i et brev hun har skrevet fra fengselet sammen med Tal Mitnick til den amerikanske presidenten, at hun har fått en dom på 85 dager (Thakker 2024).

Statsminister Benjamin Netanyahu legger stor vekt på den allmenne verneplikten, og har uttrykt at det ikke er rom for å nekte militærtjeneste. Ifølge Amnesty International (2023) uttalte statsministeren følgende den 6. mars 2023:

“[collective military service] is the first and most important foundation of our existence in our land. The refusals threaten the foundation of our existence. [...] In society there is room for protest but [...] no room for refusals”.

Uttalelsen kom etter at 700 høyt rangerte reservister i brevs form til Forsvarsministeren hadde bedt om å bli dimittert. Det gjorde de i protest mot et lovforslag som kritikere mener vil svekke Israels høyesterett. Selv om Netanyahus uttalelse ble gitt før krigen mot Hamas startet, er det ingen grunn til å tro at han har endret sitt syn på saken siden 2023.

Landinfo har ikke sett rapporteringer om at noen har fått 5 års fengsel for militærnekt, ei heller 2 år. Derimot har militærnektene fått inntil noen måneders fengsel. Det ser ut til at man kan bli idømt 10-30 dager i første omgang for å nekte førstegangstjeneste, og at straffen så forlenges dersom man fortsatt nekter tjeneste etter løslatelsen.

I dagens situasjon later det til at det er stor oppslutning om å delta i krigen. Hvor lang straff de som i dag nekter å la seg verve risikerer, er uvisst. Som nevnt over, har Tal Mitnick totalt blitt dømt til 150 dagers fengsel. En annen, som heter Sofia Orr, soner en dom på 85 dager. En tredje person, Ben Arad, fikk først en dom på 20 dager, men straffen er forlenget til 50 dager (Thakker 2024). I artikkelen fra The Guardian (Nechin 2023) hevdes det, som nevnt, at den israelske hæren ofte erklærer militærnektene som uegnede for tjeneste, snarere enn å idømme lengre straffer.

Kan man reise utenlands mens man er i vernepliktig alder?

Personer i vernepliktig alder kan ikke reise ut av landet uten en godkjenning fra Forsvarsministeren, i henhold til paragraf 43 i Defense Service Law (1986):

(a) A person designated for defence service and a person of military age who belongs to the regular forces of the Israel Defence Forces shall not go abroad save under a permit from the Minister of Defence.

(b) A person of military age the continuance of whose regular service has been deferred for any reason shall not go abroad during the period of deferment save under a permit from the Minister of Defence.

Er det obligatorisk reservisttjeneste i Israel?

Alle som har fullført obligatorisk verneplikt i det israelske forsvaret, blir innrullert i reserviststyrken. Reserviststyrkens formål er å styrke forsvarets kapasitet i rutineoppdrag og i nødsituasjoner. Noen reservister overføres til de samme enhetene de tjenestegjorde i under regulær militærtjeneste, og noen overføres til dedikerte reserveenheter (IDF 2021).

Reservisttjenesten har siden 1. august 2008 blitt regulert gjennom Reserve Service Law. Omfanget av tjenesten reguleres av den sittende regjeringen etter forslag fra Forsvarsministeren (Reserve Service Law 2008, kap. 2, paragraf 3a-b). Normalt skal menige reservistsoldater tjenestegjøre inntil 54 dager over tre år på rad (paragraf 7a). Menige reservistsoldater som innehar kommandoposisjoner, skal

tjenestegjøre inntil 70 dager (paragraf 7b), mens reservistsoldater med offisersgrad skal tjenestegjøre inntil 84 dager (paragraf 7c). Forsvarsministeren kan gi ordre om utvidet tjeneste ved behov (paragraf 7, 2b (1)).

Vanlige soldater kan kalles inn til månedlig og årlig reservisttjeneste frem til de er 40 år. Denne aldersgrensen er 45 år for offiserer og 49 år for reservister med oppgaver som Forsvarsdepartementet anser som særskilte. Dette dreier seg i hovedsak om offiserer innen medisin og personell som kjører tunge kjøretøy og drifter mekanisk og teknisk utstyr (Fabian 2024).

Loven gir Forsvarsministeren, med regjeringens godkjenning, rett til å kalle inn alle reservistene i nødsituasjoner (Reserve Service Law 2008, paragraf 8).

Reserviststyrken består også av frivillige soldater. Det kan både inkludere personer som ikke har obligatorisk verneplikt, og personer som ønsker å forlenge sin obligatoriske tjenestetid som reservist (paragraf 14 a-b). En frivillig må fullføre tjenesten ut kontraktfestet periode, med mindre man har fått tillatelse fra Forsvarsministeren til å fratruke tidligere, eller man har gitt skriftlig beskjed om å få fratruke (paragraf 14e).

Det er forventet at piloter og andre spesialstyrker på frivillig basis opprettholder sine ferdigheter og deltar i øvelser oftere enn andre reservister på grunn av sine særskilte posisjoner i forsvaret (Fabian 2023).

Er det straffbart å nekte reservisttjenesten?

Personer som ikke gjennomfører reservisttjenesten i henhold til loven, kan straffes med inntil 2 års fengsel (Reserve Service Law 2008, paragraf 26). Det samme gjelder for reservister som har reist utenlands i strid med paragraf 12 i loven:

A reserve soldier who does one of the following is sentenced to two years' imprisonment:

(1) did not report for reserve duty or did not serve in reserve service, contrary to an order issued under sections 5(b), 8(a), 9 or 15;

(2) went abroad, contrary to the provisions under section 12.

I loven (paragraf 35) står det at den som ikke møter til reservisttjenesten, blir ansett å ha forlatt tjenesten uten tillatelse:

(b) A person of military age liable to report for reserve service shall be deemed to be in service from the time prescribed by order or by call-up under section 27(c) for his so reporting. If he fails to report without

sufficient excuse, he shall be deemed to have left the service without permission at such time (Defense Service Law 1986).

Etter Hamas' angrep på Israel 7. oktober 2023, har rundt 300 000 reservister meldt seg til tjeneste (IDF 2024; Freedman 2024; Coster & Cornwell 2023; Heimann 2024). Rundt 45 000 har returnert på frivillig basis etter å ha fullført obligatorisk tjeneste (Freedman 2024; IDF 2024).

Fordi oppslutningen rundt det israelske forsvaret har vært stor etter Hamas' angrep, er det grunn til å anta at det så langt ikke har fått konsekvenser for personer som ikke har meldt seg til tjeneste. Ettersom man i dag ikke vet hvor lenge krigen vil vare, er det vanskelig å si hvorvidt oppslutningen om reservisttjenesten vil styrkes eller svekkes, og i hvor stor grad myndighetene vil bruke press for å få reservistene til å stille opp. Enn så lenge finner Landinfo ingen indikasjoner på at reservister straffes for ikke å melde seg til tjeneste under den pågående krigen.

Frivillige reservistsoldater som nekter å melde seg, bryter ingen lov, hverken militær eller sivil, og kan således ikke straffes (Rose 2023). Militæret kan imidlertid disiplinere, eller eventuelt dimettere, soldater som er i aktiv tjeneste dersom de nekter å stille til tjeneste når de blir beordret. Det er derimot uvisst hvilke reaksjoner reservister vil bli møtt med dersom de ikke stiller til tjeneste (Fabian 2023):

The military has said that it would discipline or potentially dismiss active-duty soldiers who refuse to show up for duty when ordered to, but stressed that no action would be taken against reservists who only threaten not to show up.

It is unclear what measures would be taken against reservists who do not show up for voluntary duty.

Før krigen mot Hamas startet i oktober i fjor, truet flere tusen reservister med å nekte å stille til tjeneste igjen med mindre regjeringen droppet et lovforslag som anses å svekke Høyesterett. Handlingen ble i hovedsak begrunnet med at de ikke ville være med på å forsvare et udemokratisk land. Det kontroversielle lovforslaget som ville innsnevre den israelske domstolens makt, ble vedtatt av regjeringen den 26. juli 2023 (Ebrahim et al. 2023; Fabian 2023).

En seniorforsker ved The Institute for National Security Studies (INSS) i Tel Aviv, vurderte det imidlertid slik at disse reservistene ville stille opp dersom landet sto overfor en nasjonal sikkerhetstrussel (Ebrahim et al. 2023):

“This isn't a refusal to serve,” he said. “These are people who are totally committed to Israel's defense, and if there was some sort of security emergency tomorrow, they will all report for duty instantaneously.”

Etter Hamas' angrep på Israel 7. oktober 2023 har da også oppslutningen blant reservistene vært høy (Heimann 2024; Coster & Cornwell 2023; Landler & Sella 2023).

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- Al Jazeera (2023, 27. desember). Who are the Israeli refuseniks picking jail over the Gaza war? *Al Jazeera*. Tilgjengelig fra <https://www.aljazeera.com/news/2023/12/27/who-are-the-israeli-refuseniks-picking-jail-over-the-gaza-war> [lastet ned 27. mai 2024]
- Amnesty International (2023, 13. april). *Israel and occupied Palestinian territories: Conscientious objector detained in Israel*. London: Amnesty International. Tilgjengelig fra <https://www.amnesty.org.uk/urgent-actions/conscientious-objector-detained-israel> [lastet ned 27. mai 2024]
- Ahronheim, Anna (2020, 19. januar). A third of Israeli youth do not enlist in IDF. *Jerusalem Post*. Tilgjengelig fra <https://www.jpost.com/israel-news/half-of-israeli-youth-do-not-enlist-in-idf-614604> [lastet ned 29. mai 2024]
- Defense Service Law (1986). *Basic Laws of Israel: Defense Service Law*. Tilgjengelig fra Jewish Virtual Library <https://www.jewishvirtuallibrary.org/israel-defense-service-law-1986> [lastet ned 27. mai 2024]
- Coster, Helen & Cornwell, Alexander (2023, 12. oktober). Israel's reservists drop everything and rush home. *Reuters*. Tilgjengelig fra <https://www.reuters.com/world/middle-east/israels-reservists-drop-everything-rush-home-following-hamas-bloodshed-2023-10-12/> [lastet ned 27. mai 2024]
- Ebrahim, Nadeen et al. (2023, 26. juli). Israel's judicial overhaul sparks military crisis as number of refusing reservists grows. *CNN*. Tilgjengelig fra <https://edition.cnn.com/2023/07/26/middleeast/israel-judicial-overhaul-military-reservists-intl/index.html> [lastet ned 19. juni 2024]

- Fabian, Emanuel (2023, 18. juli). IDF chief: Reservists' refusal to serve harms military, national security. *The Times of Israel*. Tilgjengelig fra <https://www.timesofisrael.com/idf-chief-reservists-refusal-to-serve-harms-military-national-security/> [lastet ned 27. mai 2024]
- Fabian, Emanuel (2024, 7. februar). IDF announces plans to increase service time for conscripts and reservists. *The Times of Israel*. Tilgjengelig fra https://www.timesofisrael.com/liveblog_entry/idf-announces-plans-to-increase-service-time-for-conscripts-and-reservists/ [lastet ned 5. juni 2024]
- Freedman, Eliyahu (2024, 12. februar). Uncertainty and trauma accompany Israeli reservists as they head home — for now — from months at war. *Jewish Telegraphic Agency*. Tilgjengelig fra <https://www.jta.org/2024/02/12/israel/for-israels-reservists-heading-home-from-gaza-doesnt-always-mean-getting-back-to-real-life> [lastet ned 10. juni 2024]
- Gevinski, Carolyn & Gohn, Claudia (2024, 1. mars). In New York, Israeli conscientious objectors find community after ostracism. *Al Jazeera*. Tilgjengelig fra <https://www.aljazeera.com/features/2024/3/1/in-new-york-israeli-conscientious-objectors-find-community-after-ostracism> [lastet ned 27. mai 2024]
- Greene, Susan (2024, 28. mars). Israeli High Court brings Haredi draft exemption to a legal end — with unclear consequences. *Forward*. Tilgjengelig fra <https://forward.com/fast-forward/597622/haredi-draft-exemption-israel-high-court/> [lastet ned 10. juni 2024]
- Heimann, Ariel (2023, 22. januar). *The Reserves Corps 2023: A Challenge for the New IDF Chief of Staff*. Tel Aviv: The Institute for National Security Studies (INSS). Tilgjengelig fra <https://www.inss.org.il/publication/reserve-2023/> [lastet ned 19. juni 2024]
- Heimann, Ariel (2024, 7. januar). *The Reserve Forces in the Gaza War: Challenges for the Continuation of the Fighting*. Tel Aviv: The Institute for National Security Studies (INSS). Tilgjengelig fra <https://www.inss.org.il/publication/reserve-october-7/> [lastet ned 19. juni 2024]
- IDF, dvs. The Israel Defense Forces (2021, 29. desember). *Manpower Directorate. The Reserve Corps*. Tel Aviv: IDF. Tilgjengelig fra <https://www.idf.il/en/mini-sites/directorates/manpower-directorate/manpower-directorate/> [lastet ned 19. juni 2024]
- IDF, dvs. The Israel Defense Forces (2024, 14. januar). *Reserve enlistment*. Tel Aviv: IDF. Tilgjengelig fra <https://www.idf.il/en/mini-sites/idf-press-releases-regarding-the-amas-israel-war/january-24-pr/war-against-amas-interim-data/reserve-enlistment/> [lastet ned 19. juni 2024]
- Kra-Oz, Tal (2021, 17. mars). What Happens if You Refuse to Serve in the IDF? *Tablet Magazine*. Tilgjengelig fra <https://www.tabletmag.com/sections/israel-middle-east/articles/idf-conscientious-objectors> [lastet ned 27. mai 2024]
- Kampeas, Ron (2024, 23. januar). American Israeli Tal Mitnick sentenced to 30 more days for refusing Israeli army service. *Jewish Telegraphic Agency*. Tilgjengelig fra <https://www.jta.org/2024/01/23/politics/american-israeli-tal-mitnick-sentenced-to-30-more-days-for-refusing-israeli-army-service> [lastet ned 27. mai 2024]
- Landler, Mark & Sella, Adam (2023, 6. november). Called to Serve, Israeli Reservists Wait to Deploy. *The New York Times*. Tilgjengelig fra <https://www.nytimes.com/2023/11/06/world/middleeast/israeli-reservists.html> [lastet ned 27. mai 2024]
- Levush, Ruth (2014). *Israel: Amendment Law Imposes Military Draft and National Service Obligations on Yeshiva Students*. Washington D.C.: Law Library of Congress. Tilgjengelig fra <https://www.loc.gov/item/global-legal-monitor/2014-03-31/israel-amendment-law-imposes-military-draft-and-national-service-obligations-on-yeshiva-students/> [lastet ned 5. juni 2024].

- Levush, Ruth (2019, november). *Israel: Military Draft Law and Enforcement*. Washington D.C.: Law Library of Congress. Tilgjengelig fra <https://web.archive.org/web/20210615022913/https://www.loc.gov/law/help/military-draft/israel-military-draft.pdf> [lastet ned 7. juni 2024]
- Lung, Lucien (2024, 21. mars). In Israel, the rare voices of young people who refuse military service. *Le Monde*. Tilgjengelig fra https://www.lemonde.fr/en/international/article/2024/03/21/in-israel-the-rare-voices-of-young-people-who-refuse-military-service_6640419_4.html (kun for abonnenter) [lastet ned 27. mai 2024]
- Navot, Suzie (2024, 3. juni). Can Haredi students keep avoiding army service? We'll know soon. *The Times of Israel Blog*. Tilgjengelig via <https://blogs.timesofisrael.com/can-haredi-students-keep-avoiding-army-service-well-know-soon/> [lastet ned 4. juni 2024]
- Nechin, Etan (2023, 29. desember). Like Tal Mitnick, I refused to serve Israel as a soldier. It's important to understand why. *The Guardian*. Tilgjengelig fra <https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/dec/29/tal-mitnick-israel-soldier-military-service-society> [lastet ned 27. mai 2024]
- Rabinowitz, Aaron (2024, 18. april). Israeli Cabinet Says No Obligation to Draft Yeshiva Students to IDF or Halt Their Funding. *Haaretz*. Tilgjengelig fra <https://www.haaretz.com/israel-news/2024-04-18/ty-article/.premium/israeli-cabinet-says-no-obligation-to-draft-yeshiva-students-to-idf-or-halt-their-funding/0000018e-f000-dbb3-a3bf-f5cd55cc0000> [lastet ned 17. juni 2024]
- Reserve Service Law (2008). *חוק שירות המילואים, התשס"ח-2008*. [Reserve Service Law, 5768-2008]. Tilgjengelig fra https://www.nevo.co.il/law_html/law00/98642.htm [lastet ned 5. juni 2024] Offisiell tekst på hebraisk finnes her https://fs.knesset.gov.il/17/law/17_lsr_300745.pdf
- Rose, Emily (2023, 20. juli). Hundreds of Israeli reservists vow to refuse service if judicial overhaul passes. *Reuters*. Tilgjengelig fra <https://www.reuters.com/world/middle-east/hundreds-israeli-reservists-vow-refuse-service-if-judicial-overhaul-passes-2023-07-19/#:~:text=The%20conscript%20military%20draws%20on%20reserves%20in%20wartime,of%20emergency%2C%20they%20would%20report%20for%20emergency%20call-ups> [lastet ned 27. mai 2024]
- Sharon, Jeremy (2024a, februar). High Court orders the government to explain why its refusal to draft Haredim is legal. *The Times of Israel*. Tilgjengelig fra <https://www.timesofisrael.com/high-court-questions-legality-of-government-resolution-delaying-haredi-idf-draft/> [lastet ned 7. juni 2024]
- Sharon, Jeremy (2024b, 31. mars). AG says army must start process to draft Haredim, warns against trying to bypass court. *The Times of Israel*. Tilgjengelig fra <https://www.timesofisrael.com/ag-says-army-must-start-process-to-draft-haredim-warns-against-trying-to-bypass-court/> [lastet ned 4. juni 2024]
- Sharon, Jeremy (2024c, 28. mars). High Court orders cessation of yeshiva funding from April 1 for students eligible for the draft. *The Times of Israel*. Tilgjengelig fra https://www.timesofisrael.com/liveblog_entry/in-dramatic-move-high-court-orders-cessation-of-yeshiva-funding-after-april-1/ [lastet ned 10. juni 2024]
- Shoval, Lilach (2022, 25. juli). IDF alarmed over growing draft-dodging trend. *Israel Hayom*. Tilgjengelig fra <https://www.israelhayom.com/2022/07/25/idf-alarmed-over-increasing-draft-dodging-trend/> [lastet ned 10. juni 2024]

- Shpigel, Noa & Hauser Tov, Michael (2024, 10. juni). Israeli Parliament Approves ultra-Orthodox Draft Exemption Bill Pushed by Netanyahu; Gallant Opposes. *Haaretz*. Tilgjengelig fra <https://www.haaretz.com/israel-news/2024-06-10/ty-article/.premium/knesset-to-vote-on-draft-exemption-bill-pushed-by-netanyahu-gallant-to-oppose/00000190-0164-d5ad-ad93-256d30c00000> [lastet ned 11. juni 2024]
- Sky News (2024, 23. januar). Tal Mitnick: Israeli man jailed for refusing to serve in military says he is prepared to go to prison again. *Sky News*. Tilgjengelig via https://uk.news.yahoo.com/tal-mitnick-israeli-man-jailed-123500209.html?guccounter=1&guce_referrer=aHR0cHM6Ly93d3cuYmluZy5jb20v&guce_referrer_sig=AQAAADe-Uo-cMsmS4eXjjwIG0PsOL7aPhuwJ2V-8bP9KEHKu8gttsnBfID_W2RP2Cp9VZZBatOdqDKURI5ecEP23dsFoYIIKdSbO2ETq4JPQkpgNzaUv_vV3ZqoZJNpdDThr0EDPdXNCSRwD1eoiluIeGfgAv91iJk6089FZIGH8L7 [lastet ned 27. mai 2024]
- Sokol, Sam (2024a, 1. april). The High Court's yeshiva funding ruling goes into effect today. What does it entail? *The Times of Israel*. Tilgjengelig fra <https://www.timesofisrael.com/the-high-courts-yeshiva-funding-ruling-goes-into-effect-today-what-does-it-mean/> [lastet ned 7. juni 2024]
- Sokol, Sam (2024b, 10. juni). Knesset to vote on reviving Haredi IDF bill in bid to put off High Court intervention. *The Times of Israel*. Tilgjengelig fra https://www.timesofisrael.com/knesset-to-vote-on-reviving-haredi-idf-bill-in-bid-to-put-off-high-court-intervention/?utm_source=article_hpsidebar&utm_medium=desktop_site&utm_campaign=live_blog-june-10-2024 [lastet ned 10. juni 2024]
- Sokol, Sam & TOI staff, dvs. Times of Israel staff (2024, 11. juni). Knesset approves revival of ultra-Orthodox enlistment bill; Gallant votes against. *The Times of Israel*. Tilgjengelig fra <https://www.timesofisrael.com/knesset-approves-revival-of-ultra-orthodox-enlistment-bill-gallant-votes-against/> [lastet ned 11. juni 2024]
- The New Arab (2018, 3. januar). Dozens of Israeli teenagers publicly refuse to serve in 'racist' government's forces. *The New Arab*. Tilgjengelig fra <https://www.newarab.com/news/63-israeli-teenagers-publicly-refuse-serve-army> [lastet ned 27. mai 2024]
- The Times of Israel (2023, 22. mars). As more reservists refuse to serve, IDF said seeing drop in troops reporting for duty. *The Times of Israel*. Tilgjengelig fra <https://www.timesofisrael.com/as-more-reservists-refuse-to-serve-idf-said-seeing-drop-in-troops-reporting-for-duty/> [lastet ned 27. mai 2024]
- Thakker, Prem (2024, 9. mai). Israeli military refusers appeal to Biden: "Stop arming Israel's war". *The Intercept*. Tilgjengelig fra <https://theintercept.com/2024/05/09/israel-military-teenagers-ceasefire-mesarvot/> [lastet ned 27. mai 2024]

© Landinfo 2020

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.